

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 7C/92/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615202683
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Keselicová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8615202683.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, samosudkyňa JUDr. Jana Keselicová, v právnej veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, IČO: 35 923 130 zastúpený JUDr. Jánom Šlotésom, advokátom, so sídlom Karadžičova 8, Bratislava proti žalovanému P. N., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX, občan SR, o zaplatenie 198,28 eura s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

- I. Zastavuje konanie v časti zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 32,08 eura.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1,40 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 16.6.2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.
- IV. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva a žalobca nemá právo na ich náhradu.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 18.5.2015 si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie sumy 198,28 eura s príslušenstvom.

Svoj návrh odôvodnil tým, žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 19.4.2011 zmluvu o pôžičke č. 7090958, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému celkovú sumu pôžičky 664,80 eura. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 12 mesačných splátkach v sume 55,40 eura. Do dnešného dňa uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 498,60 eura. Vzhľadom k tomu, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve žalobca dňa 25.5.2012 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo. Do dnešného dňa žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 198,28 eura. Žalobca si zároveň uplatňuje úroky z omeškania.

Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie pohľadávky vo výške 198,28 eura s príslušenstvom.

Na pojednávaní konanom dňa 19.11.2015 súd postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti riadne predvolaných účastníkov konania.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: zmluva o poskytnutí pôžičky zo dňa 19.4.2011, podmienky k zmluve o poskytnutí pôžičky NPSP-07, všeobecné obchodné podmienky, pred žalobná upomienka zo dňa 25.5.2012, prehľad splátok a úhrad, návrh na zmenu účastníka konania zo dňa 18.6.2015, zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 1.6.2015, identifikácia postúpenej pohľadávky, vyjadrenie žalobcu a

čiasťočné späťvzatie žalobného návrhu zo dňa 12.11.2015, spis Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7C/92/2015 a zistil tento skutkový stav:

Žalobca podaním zo dňa 12.11.2015 zobral žalobcu v časti zaplattenia zmluvnej pokuty vo výške 32,08 eura späť a požiadal o zastavenie konania v uvedenej časti.

Podľa § 96 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 19.4.2011 zmluvu o pôžičke č. 7090958, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 500,- eura. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 12 mesačných splátkach v sume 55,40 eura, pri úrokovej sadzbe 73,13 % ročne, RPMN 73,13 % a priemernej hodnote RPMN 41,39 %. Termín konečnej splatnosti bol uvedený 4/2012.

Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy doposiaľ zaplatil sumu 498,60 eura.

Listom zo dňa 25.5.2012 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

Podľa § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 52 ods.1, ods.2, ods.3, ods.4 Občianskeho zákonníka / v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy / spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobja prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti : a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy spotrebiteľskom úvere, p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe, s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23, y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na

príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 451 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení platnom od 1.1.2009, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 153 ods.1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, o ktoré žalobca taktiež opiera svoje nároky, žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov a navyše sú vyhotovené drobným písmom a bežným spôsobom nečitateľné. Žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, aby bol žalovanému poskytnutý úver za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. absolútnym obchodnoprávnym vzťahom. Spotrebiteľské vzťahy, teda zmluvy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi spadajú pod ochranu § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neprípustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie ustanovenie zmluvy, ako upravuje Občiansky zákonník.

Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

Súd z vykonaného dokazovania zistil, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, o ktorú žalobca opiera uplatnený nárok je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku / poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanóznny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov

občianskoprávných vzťahov/. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi / pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 137/2003/. Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o úvere zo dňa 14.4.2011 je uvedená ročná úroková sadzba 73,13 %. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2011 a splatných do jedného roka na úrovni 6,77 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 73,13 % ročne uvedená v zmluve podstatne / viac ako desaťnásobne/ prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2011. Súd netvrdí, že výška úrokov pri nebankových spotrebiteľských úveroch musí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov / aj keď vyššia ako pri bankách / musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 73,13 % ročne / ako podstatná zložka právneho úkonu/ je v rozpore s dobrými mravmi, preto predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom prieči dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon /dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky /, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Vzhľadom na uvedené dôvody súd považuje predmetnú úverovú zmluvu za absolútne neplatnú, pričom už nepovažuje za podstatné, či všeobecné úverové podmienky sa vzhľadom na drobnosť písma stali alebo nestali súčasťou zmluvy.

Pre úplnosť súd dodáva, že úverová zmluva neobsahuje osobitú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f), k) zákona č. 129/2010 Z. z., a to dobu trvania zmluvy časovým úsekom, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Za naplnenie tejto náležitosti zmluvy nie je možné považovať uvedenie mesačnej splátky vo výške 55,40 eura bez špecifikácie istiny, úrokov a iných poplatkov. Z uvedeného dôvodu, aj v prípade platnosti úverovej zmluvy, by bolo potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods.1 písm. a/ uvedeného zákona.

Pokiaľ došlo medzi účastníkmi neplatnej zmluvy k plneniu, nastupuje medzi nimi právny režim bezdôvodného obohatenia. Ak je zmluva neplatná je, každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 500,- eur a doposiaľ žalobcovi vrátil sumu 498,60 eura, preto súd rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sumu 1,40 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 16.6.2012 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný bol prevažne úspešný, avšak náhradu trov konania si neuplatnil, preto súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobca ako menej úspešný účastník nemá právo na ich náhradu.